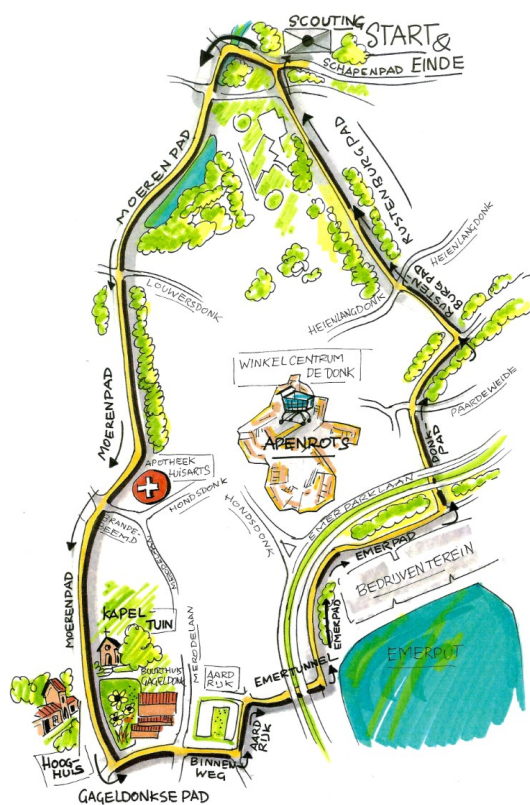

WANDELING 1. 3,5 km.

Start op de Somerweide. Met de rug naar het scoutinggebouw rechtsaf op het Schapenpad. Over het bruggetje linksaf het Moerenpad op. Moerenpad blijven volgen tot aan de Kapel van Gageldonk. Daarachter de Kapeltuinen bezoeken. Achter de kapeltuin linksaf het Gageldonksepad op. De Merodeweg oversteken en Binnenweg in lopen. Linksaf naar het Aardrijk en rechtsaf het fietspad volgen, door de tunnel onder de Emerparklaan linksaf het Emerpad op. Bij de volgende tunnel (na Winkelcentrum Donk) weer onder de Emerparklaan door. Donkpad volgen, tot aan Rustenburgpad (links), dit pad helemaal volgen tot aan de Somerweide.

Moerenpad

Dit fietspad door de Haagse Beemden werd in 1979-1980 aangelegd op het tracé van de oude Moerenstraat. Deze straatnaam werd later, in 1981 veranderd in Moerenpad. De naam Moerenstraatje komen we voor het eerst tegen in de legger van openbare wegen (een registratie van openbare wegen dus) van Princenhage van 1870. In 1949 werd, bij het invoeren van de nieuwe huisnummering in Prinsenbeek, de naam Moerenstraat bevestigd.

Volgens de toponymist Chr. Buiks is moer Middel Nederlands voor slijk, moeras. Vergelijk het Engelse moor. Moer is een zeer veel voorkomende benaming voor venige gronden en ook de zuidelijke naam voor turf.

De Bredase naamkundige J.H. Hoeufft schrijft in 1838: "Moeren voor Moerlanden, t welk echter ook veel gezegd wordt van slijgige drasse landen, elders ook broeklanden genaamd."

Kapel Heilige Maria en Dymphna

In de buurt van het Hooghuis staat de kapel. Dit gotische gebouwtje is gebouwd tussen 1504 en 1520. Oorspronkelijk was de kapel gewijd aan de Heilige Maria. Later werd hier de Heilige Dymphna of Dimfna vereerd. Deze heilige is de patrones van de bezetenen en geesteszieken en de beschermheilige tegen epilepsie en krankzinnigheid. Zij is ook de patrones tegen Alzheimer, een moderne invulling van een oud patronaat. Er vinden hier veel religieuze activiteiten plaats, zoals de zogenaamde Stille Wandeling, een meditatieve wandeling, een eucharistieviering op de feestdag van de H. Dymphna en Vespervieringen, samen bidden. Je kunt er ook gewoon een kaarsje opsteken.

Kasteel Gageldonk

Kasteel Gageldonk bestond al in 1465. Het was omgeven door een gracht. In 1973 zijn enkele fundamenten van het kasteel archeologisch opgegraven. Het huidige Hooghuis aan het Gageldonksepapad is het oude poortgebouw. Rond 1572-1574 werd het huis en de hoeve van Gageldonk door de Geuzen in brand gestoken, volgens de toponymist Chr. Buiks. Gagel: De oudste vermelding van de naam Gageldonk is volgens Leenders van 1312. Gagel is volgens Buiks een struik van moerassige, zure grond met aromatisch geurende knoppen. Tot de late middeleeuwen was dit in gebruik als onderdeel van een kruidenmengsel (de gruit) om bier een betere smaak en houdbaarheid te geven. Gagel leverde ook een soort vet, dat voor het maken van kaarsen gebruikt werd. Gagel groeide vroeger overal op natte, zure grond. Een donk is een zandige opduiking in moerassig gebied. Hier dus begroeid met Gagel. Dat wijst er op dat ten tijde van de ontginning de omgeving behoorlijk moerassig was.

Gageldonksepapad

De Gageldonkseweg, de Gageldonksetunnel, de Gageldonksestraat, het Gageldonksepapad, de Donkweg en het Donkpad vormen één doorgaande fietsroute van Prinsenbeek de Haagse Beemden in tot aan het Schapenpad. We hebben al deze straten op Gageldonksepapad gezet, omdat het oude kasteeltje Gageldonk, het Hooghuis, aan het Gageldonksepapad ligt. Al deze straten, maakten vóór de aanleg van het nieuwe stadsdeel Haagse Beemden, deel uit van de oude Gageldonkseweg.

De Bokkerijders op Gageldonk

Volgens de plaatselijke overlevering hebben zij vooral bestaan in de tijd dat Brabant een Generaliteitsland was, (1650-1799). Vanuit 't Hooghuis ondernamen zij strooptochten door de gehele Baronie en de schatten die zij geroofd hadden bewaarden zij op de bovenste zolder van 't Hooghuis. Toen de Franse soldaten op het einde van de achttiende eeuw Brabant binnentrokken en ook Breda veroverden, hebben zij ook 't Hooghuis onderzocht maar de Bokkerijders hadden al enkele dagen van te voren het goud en zilver van de zolder gehaald en in kisten en balen in de Heksenweel laten zakken. Weer anderen vertellen dat deze grote schat – nog steeds op de bodem van de Heksenweel rust – door de pastoor van de parochie Sint Martinus in 1648, toen hij zijn kerk aan de Protestanten moest afgeven, daar begraven is.

Wandelroute en foto's: Thea Kanters. <https://keramiektheakanters.weebly.com/de-kunstenaar.html>

Tekst en tekeningen: Wiliam van der Zanden. <https://www.williamvanderzanden.nl>

Bron: Werkgroep Hage van Herman Dirven, De straten van Breda van Gerard Otten, <https://stadsarchief.breda.nl/> en <https://erfgoed.breda.nl/>

